



LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. + 370 5 236 2444, faksas + 370 5 236 2626

El. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

- - Nr.

DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO I. BAČIULIENEI

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių rengimo ir sudarymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 1 d. nutarimu Nr. 1179, 6 punktu, parengė ir teikia teisės aktų dėl įgaliojimų derėtis ir parafuoti Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos ir jų valstybių narių susitarimą dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo ir taikymo suteikimo Ingridai Bačiulienei projektus (toliau – teisės aktų projektai):

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl kreipimosi į Respublikos Prezidentą su prašymu suteikti įgaliojimus Ingridai Bačiulienei“ projektą;
2. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto „Dėl įgaliojimų suteikimo Ingridai Bačiulienei“ projektą.

Teisės aktų projektų tikslas – suteikti įgaliojimus Užsienio reikalų ministerijos Tarptautinės teisės grupės vadovei Ingridai Bačiulienei derėtis ir parafuoti Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos ir jų valstybių narių susitarimą dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo ir taikymo (toliau – Susitarimas).

Susitarimu siekiama pašalinti Energetikos chartijos sutarties ir Europos Sąjungos sutarčių kolizijos riziką, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) sprendimus bylose *Achmea* (C-284/16) ir *Komstroy* (C-741/19), kuriuose ESTT nusprendė, kad investuotojų ir valstybės arbitražinės išlygos Europos Sąjungos valstybių narių sudarytuose tarptautiniuose susitarimuose prieštarauja Europos Sąjungos sutartims, ir nustatė, kad Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio 2 dalies c punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis netaikomas valstybės narės ir kitos valstybės narės investuotojo ginčams dėl pastarojo investicijos pirmojoje valstybėje narėje. Tačiau pagal nusistovėjusią ir dažniausiai vienodą sprendimų priėmimo praktiką arbitražo teismai ir toliau laikosi nuomonės, kad Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnis taikomas Europos Sąjungos viduje. ESTT teigimu, visi tokie arbitražo sprendimai turi būti laikomi nesuderinamais su Europos Sąjungos teise, visų pirma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 ir 344 straipsniais. Taigi toks sprendimas negali daryti jokio poveikio ir todėl negali būti vykdomas siekiant išmokėti pagal jį priteistą kompensaciją.



PRESIDENCY OF LITHUANIA
Council of Europe
May – November 2024

LIETUVOS PIRMININKAVIMAS
Europos Taryba
2024 m. gegužės – lapkričio mėn.

Pagal ESTT praktiką, dėl teisinės kolizijos rizikos tarptautinis susitarimas gali būti nesuderinamas su Europos Sąjungos teise. Europos Komisijos nuomone, tam, kad Energetikos chartijos sutartis būtų suderinama su Europos Sąjungos sutartimis, turi būti pašalinta bet kokia kolizijos rizika. Taip pat svarbu, kad rizika būtų pašalinta pagal tarptautinę viešąją teisę, jei norima pageidautino poveikio arbitražo teismų sprendimų priėmimo praktikai. Europos Komisijos vertinimu, tinkamiausias atsakas yra Susitarimas, kuriuo dar kartą patvirtinamas Europos Sąjungos, Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) ir jų valstybių narių bendras sutarimas dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo taip, kaip ją aiškina ESTT, ir taikymo tiek, kiek tai susiję su Europos Sąjungos vidaus arbitražo procedūromis. Pabrėžtina, kad Susitarimas susijęs tik su dvišaliais atitinkamai Europos Sąjungos, Euratomo ir jų valstybių narių ir kartu tų Energetikos chartijos sutarties Susitariančiųjų Šalių investuotojų santykiais ir kad dėl to Susitarimu daromas poveikis tik šalims, kurios pagal Europos Sąjungos ir Euratomo taisykles reglamentuojamos kaip regioninė ekonominės integracijos organizacija, apibrėžta Energetikos chartijos sutarties 1 straipsnio 3 dalyje, ir nedaromas poveikis kitų Energetikos chartijos sutarties šalių galimybei naudotis savo teisėmis pagal tą Sutartį arba vykdyti jų pareigas.

Teisės aktų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Pastabų ar pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Teisės aktų projektai suderinti su Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Finansų ir Teisingumo ministerijomis. Techninį Susitarimo projekto rengimą atliko Europos Komisijos specialioji grupė dėl Tarpusavio susitarimo dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo. Pirminis Europos Komisijos parengtas Susitarimo projektas be pastabų buvo suderintas su Ekonomikos ir inovacijų, Energetikos, Finansų ir Teisingumo ministerijomis Užsienio reikalų ministerijos 2022 m. lapkričio 22 d. raštu Nr. (22.15E)3-7075.

Priėmus teisės aktų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios teisės aktų nereikės. Teisės aktų projektai atitinka Vyriausybės programą. Teisės aktų projektai neapibrėžia sąvokų ar terminų, vertintinų Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 36 punktu.

Kadangi nenumanoma, kiek ilgai užtruks Europos Sąjungos, Euratomo ir valstybių narių vidaus procedūros, būtinos Susitarimui pasirašyti ir jam įsigaliooti, Europos Komisija Susitarimo parafavimo metu taip pat siūlo pasirašyti ir politinio pobūdžio Deklaraciją dėl Teisingumo Teismo sprendimo *Komstroy* teisinių pasekmių ir bendro sutarimo dėl Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnio netaikymo kaip ES vidaus arbitražo procedūrų pagrindo (toliau – Deklaracija), kuria yra dar kartą patvirtinama, kad Europos Sąjunga, Euratomas ir valstybės narės laikosi bendro sutarimo dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo ir taikymo, pagal kurį tos Sutarties 26 straipsnis negali ir niekada negalėjo būti ES vidaus arbitražo procedūrų teisiniu pagrindu. Siekiant išvengti skirtingo Susitarimo ir Deklaracijos tekstų vertinimo, Deklaracijos turinys pažodžiui (su minimaliais ir objektyviai būtiniais pakeitimais) atspindi ketinamą parafuoti Susitarimą.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Užsienio reikalų ministerija kartu su teisės aktų projektais teikia Europos Komisijos specialiosios grupės dėl Tarpusavio susitarimo dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo parengtą politinės Deklaracijos projektą ir prašo artimiausio Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo metu pritarti Deklaracijos pasirašymui Lietuvos Respublikos Vyriausybės

vardu. Planuojama, kad Deklaraciją pasirašys Europos Sąjungos valstybių narių nuolatiniai atstovai 2024 m. birželio mėn. Briuselyje numatomoje Susitarimo teksto parafavimo ceremonijoje.

Susitarimo ir Deklaracijos projektų vertimą į lietuvių ir kitas oficialias Europos Sąjungos kalbas atliko Europos Komisija.

Teisės aktų projektus parengė Užsienio reikalų ministerijos Tarptautinės teisės grupės (vadovė Ingrida Bačiulienė, tel. + 370 706 52 910, el. p. ingrida.baciuliene@urm.lt) teisininkė Agnė Jonuškienė (tel. + 370 706 52 511, el. p. agne.jonuskiene@urm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Dekreto projektas, 1 lapas.
3. Susitarimo projektas lietuvių k., 12 lapų.
4. Susitarimo projektas anglų k., 13 lapų.
5. Institucijų išvados, 9 lapai.
6. Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.
7. Deklaracijos projektas lietuvių k., 7 lapai.
8. Deklaracijos projektas anglų k., 7 lapai.

Užsienio reikalų ministras

Gabrielius Landsbergis